

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-587389-I/08/KJ

Warszawa, 02/06/2008r.

**Pan
Ferdynand Rymarz
Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej**

**ul. Wiejska 10
00 - 902 Warszawa**

Szanowny Panie Przewodniczący

Ustawa z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 190, poz. 1360) w art. 178 ust. 1 stanowi, iż wygaśnięcie mandatu posła stwierdza Marszałek Sejmu, natomiast w przepisie art. 214 ust. 1 postanowiono, iż wygaśnięcie mandatu senatora stwierdza Marszałek Senatu. Obaj Marszałkowie podejmują w tym celu postanowienia. Ordynacja, jak również inne akty prawne, takie, jak ustawa z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 21, poz. 2199 ze zm.) nie przewidują dla parlamentarzysty żadnego trybu odwołania od takich decyzji. W przypadku śmierci albo zrzeczenia się mandatu przez parlamentarzystę nie budzi to - co oczywiste - wątpliwości, ale już w przypadku utraty prawa wybieralności, zajmowania w dniu wyborów stanowiska lub funkcji, których, stosownie do przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej albo ustaw, nie można łączyć ze sprawowaniem mandatu, pojawiają się pytania odnośnie do prawidłowości takiego rozwiązania. Pewne stanowiska zostały określone w sposób jednoznaczny i ich zajmowania nie można łączyć z wykonywaniem mandatu, jednak już przy określaniu zatrudnienia w administracji rządowej lub samorządowej takiej jasności nie ma. Decyzje Marszałków nie podlegają kontroli sądowej. Brak takiej kontroli, a sprawa dotyczy osoby wybranej w wyborach powszechnych, która uzyskała zaufanie obywateli - wyborców, budzi wątpliwości prawne. Potrzebne są więc instrumenty umożliwiające

korektę ewentualnie błędnej oceny zaistniałej sytuacji. Być może właściwszym rozwiązaniem byłoby podejmowanie decyzji przez całą zainteresowaną Izbę.

Warto zauważyć, że w przypadku realizacji mandatu radnego, regulacje prawne przewidują tryb odwołania się zainteresowanego od decyzji (uchwały o wygaśnięciu mandatu) rady gminy czy powiatu, a więc decyzji nie jednoosobowego organu, a ciała kolegiального. W oparciu o przepisy ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547 ze zm.) oraz ustaw samorządowych: z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 ze zm.) oraz z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.) istnieje, w zależności od sytuacji, możliwość odwołania się radnego do sądu powszechnego (sądu okręgowego) bądź administracyjnego.

Uwzględniając wskazaną rozbieżność dotyczącą wykonywania mandatu powierzonego posłom, senatorom, czy też radnym, w wyniku wolnych, powszechnych wyborów przez obywateli, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t. j. Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę Pana Przewodniczącego o przedstawienie stanowiska Państwowej Komisji Wyborczej w niniejszej sprawie.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski